

Num. 32

Barcelona 6 de Janer de 1900

HEMEROTECA
MUNICIPAL
MADRID

10 cents.

Pèl & Ploma

DOS I TRES FAN CINC

— Noia: que som al segle XIX o al XX?

— Ben a la vora d'acaba

Ayuntamiento de Madrid

Janer

Es el mes dels gats, de tots els gats, i de totes les gates, per moixes que siguin. Amb això figurin-se com deu anar el món aquesta mesada. Jo, la veritat, no surto gaire al carrer per por de rebre una esgarrapada, i quan surto vaig previngut a pendre-m per gatades tot lo que m diguin.

—Hola, tu!

—Hola!—

I ja m teniu preparat a deixar-ho dir.

—Saps que m caso?

—No.

—Home, sí.

—Home, no, no ho sabia.

—Ah! Doncs me caso.

—Ara sí que ho sé.

—Any nou, vida nova!

—Que ets gat!—

I el deixo estar, y *anda que andarás*.

—Què tal, Sr. Domingo?

—Bé, i vostè, senyora Baldomera?

—Anem passant. Ara vinc de veure una *institutriz* que vui posar a la Conchita i an en Pedrito, i men vaig corrents a casa perquè la *mademoiselle* pugui anar a passejar am la Remedios.

—Sí.

—Sí.

—Què s'ha de fer! Ja li dic que men dona de gasto la família!

—I és clar: vostè paga... Com que és gata...

—Què diu?

—Re, re.

—Sí...

—Sí...—

I al mes de Janer tot passa per aquest estil.

Entre ls que us amoïnen amb allò del «any nou, vida nova» i els que us conten gatades, aneu tirant fins a Carnestoltes.

Exposicions artistiques

N'hi han moltes i de moltes menes. La den Fabrès a can Robira del carrer de Fernando conté una nombrosa col·lecció de quadros a l'oli, aquareles i dibuixos, executats quasi tots, si no tots, a París, encara que l meticolós autor hauria pogut executar-les en qualsevolga altre lloc. Convé molt veure-la, tant si ls agrada com no, mai sigui sinó pera establir punts de vista i distàncies del camí recorregut per la mica d'art que s fa aquí.

L'*Hispania*, am molt bon acert, també ha fet una Exposició dels originals publicats, a Can Parés. Totes les obres estan molt ben presentades, però, pel nostre gust, no gaire ben colocades. N'hi han que estan molt altes, que precisament per esser les que arriben a major alçada deurien estar més a tret d'ulls. En cambi n'hi han damunt de la socolada que no perdrien gaire anant pels alts. Am tot, se veu l'esforç de la Revista pera presentar lo milloret de cada casa. Desitjem a l'*Hispania* tant bona sort com al PEL & PLOMA quan exposarem les obres de tots els col·laboradors, que eren l'unic Casas.

El Circol Artistic continua l'Exposició permanent, havent-hi acudit darrerament molts productors d'objectes decoratius. A corre-cuita, entre una esclarissada de la malaltia, varem veure l'important enviu del *Fayans Català*, entre l que sobressurt un vas flamejat (*flambé*), que és ben bé la glorificació de la veritable terrissa nacional, o sigui l fane negre de Verdú.

Als *Quatre Gats* hi han els cartells del Carnestoltes, entre ls que sobressurt molt, però molt, el den Roig. Indubtablement després ve l den Picasso, si deuen jutjar-se les obres com a originalitat, dintre una bona factura. Així ho han cregut els dignes

senyors del jurat, que l formen en Mir, l'Hugué i en Planellas.

Finalment, *Els Montanyencs* han organitzat una exposició de cartells catalans, aon per errada hi ha l den Tubilla.

«Catalonia»

D'una revista que n feien pagar cinquanta centims no n va quedar, durant un bon temps, més reminiscència que l nom am que s bateja un epigrama musical den Morera. Després, muts. I ara, passada aquella *mitja hora* d'envelat, surt la segona serie d'aquella revista convertida en semmanari, i en lloc d'esser *augmentada*, com abans s'acostumava am totes les segones edicions, apareix disminuïda de preu i sols sen faran deu céntims els que la comprin.

Però si no l'han augmentada de preu ni de lletra, perquè si fa no fa són els mateixos teixidors que la teixeixen, en cambi l'han vestida am roba de la que ara és moda; roba pera anar a un concert més o menos car.

I, fóra d'això, com abans, com quan hi escriviem els pensadors de la colla de *L'Avenç*, aquells xicotets que no tenen brosses als ulls i beuen en tant bones fonts que l gran Alexandre no ls és bon moço.

«La Semmana Catalanista»

S'ha presentat un nou periodic català que anomenen com deixo escrit en la capsalera d'aquestes ratlles, i en el que, *segons diu ell*, hi escriuran, entre altres, Mossèn Cinto i en Peyo, en Paco Albó i en Jaume Brossa, en Rusiñol i en Cortada, en Gual i en Costa, en Vilaregut i un servidor de vostès.

Ben vingut siga i Déu el guardi de caure i de pendre mal i d'encomanar-se la malura d'ara, que per tot arreu hi ha baralles, i entre *Renaixensa* i *Veu de Catalunya*, *Catalonia* i *Nació Catalana* ha començat un pet de pedrades que ni quan anavem a estudi.

Les remors de Catalunya

Ja passen de veus: *La Veu de Catalunya*, *La Veu de Lleyda*, *La Veu del Vallès*, *La Veu de Tortosa*, *La Veu de l'Empordà*. Tantes veus, ja fan tant soroll, que fins arriba a les tranquiles llums zenitals del PEL & PLOMA, que no s fica en res, però que, tot manso, manso, va fent i deixant dir. Bé prou que ho saben totes aquestes *veus*, que al sortir ens visiten tot seguit, perquè saben que gaire bé s pot dir que tots som uns.

A les que parlen desde fa poc, a les primetes de Lleida i Tortosa i a l'enronquida per la tramontana marsellenca de Figueres, els hi desitjem lo millor que s pot desitjar pera una *Veu*, que són pulmons.

Ja que estem de *Veus*, dediquem una llagrima a la de Sitges, que s va morir de tisis laringea.

Els Sepulcres blancs

Ja tot-hom ha parlat del drama den Jaume Brossa, que ha vist la llum del llibre abans del foc de les taules.

Representat, els parers haurien sigut probablement menos divergents que ara davant de l'opinió demostrada pel public; perquè ls critics han d'entrar en la manera de sentir de l'autor, i és tasca impossible. En un public, per negat que sigui, hi han, entre tots, els defectes o qualitats que puga tenir l'obra, arreplegant-ne cada hu lo que li és simpatic o antipatic, resultant-ne una reventada en aquest cas o un exit més o menos gros en l'altre. En una paraula, l'opinió del critic ve a esser un *solo*, mentres que la del public és *orquestral*.

—I la vostra?—preguntaran vostès.

—La nostra és ben senzilla: hi trobem la qualitat personal

d'estar escrit en un llenguatge d'una elevació i serietat que no sabriem aon trobar en català, sense esser ni pedant ni romàntic.

Si ns agrada o no l'obra, és cosa que té de quedar entre l'autor i nosaltres, que ja ns coneixem. En el PEL & PLOMA, el *rengló* principal són les arts plàstiques; de les altres, sols ne parlem pera demostrar l'interès que per elles sentim, que bon goig tindriem si ls que les conreen ne sentissin tant pera les nostres.

Materialment, el llibret està molt ben imprès a *L'Avenc*, i, sense caure en estranyeses, la disposició de les cobertes és una trobadeta.

Mal humor

Els Reis m'han dut unes febres intermitents de les millors que corren. A l'Estiu m'haurien vingut d'allò més bé, perquè tremolo com un gran mató de Pedralbes. Ara m'encauen si us plau per força, traient-me les alegries i disgustets que porta una publicació tant important com el PEL & PLOMA, alts i baixos de l'alegria que sols disfruto a gust en el taller den Casas.

Pera major neguit, el número extraordinari tenia de sortir ja aquesta setmana; però am la guerra del Transvals i altres boles s'ha tingut de retrassar, trobant-nos sense l número corresponent. Depressa i corrent n'havem arreglat un, amb un dibuixet que pot ben anar. Anava a lluir-me en el text, escrivint una cosa molt sentida sobre ls reis, i m guanyen per mà regalant-me la febre! No hi ha més remei que resignar-se i escriure desde l llit, amb aquella alegria que dóna l sulfat de quinina Lepelletier (unic representant: Sres. Hijos de Vidal y Ribas, Barcelona). Qualsevulga que m vegés se pensaria que l meu quarto és *Los últimos momentos* de Mozart, segons canta l gravat popular.

L'any 1900 no hi ha Camp de Mars

Aquesta societat parisenca no fa Saló l'any que ve, per no haver trobat lloc a proposit. És molt sensible que després de tants anys d'esforços, tant ben correspostos pels pintors de per tot arreu, no tinguin prou energies pera lluitar en plena epoca d'Exposició Universal.

Els que hi sortiran perdent més seran alguns pintors catalans postergats de l'Universal i sense lloc pera exhibir.

Ara, tot això, si la notícia és certa; però la duia l *Brusi*, que no més s'equivoca quan fa profecies.

Som al segle XX o al XIX?

La qüestió és grave. Figurin-se quins dubtes al firmar un document, en el precis moment de posar-hi l segle.

Un del chor diu:—Jo no l'he vist mai posat en cap document.

—Doncs en això està la gravetat: en que no serveix pera res el saber-ho o no. Quan el nostre segle arribi an els que vindran, a bon segur que ja s contarà d'una altra manera: potser s'apuntaran els dies am pinyons, les setmanes am pinyols i els mesos amb una altra fruita seca.

—Com els llibres d'aquell carreter, que apuntava ls jornals de carro am blat de moro, les cavalleries am monjotes i els carreters am pesols, i un dia se li van menjar els comptes les gallines!

—Per això al PEL & PLOMA comptem desde l primer número, que va sortir el 3 de Juny de 1899, i totes les subscripcions anyals comencen desde aquella fetxa; les de sis mesos, el 1.er de Desembre del mateix any, i sigui l segle que sigui. Vet-aquí l cas que fem de si som al XIX o al XX. Som a l'any MDCCCC o MCM, d'ençà que s compten els anys am la nostra mena de manera, i ja n'hi ha prou.

Camell perdut

Un honrat menestral passava la darrera nit pel desert de la plaça de Catalunya, i de sobte va topar am un bulto; va acostarse, i a la llum que venia de l'oasis Colon va veure que l bulto n'eren dos, pertanyent a l'esquena d'un camell.

—Això s'ho deuen haver deixat altres Reis!—va exclamar, tot mirant si s'havien descuidat res més.

Després de molt espaternegar i cridar, va hissar l'animaló i, agafant-lo pel ronsal, el portà Passeig de Gracia amunt, fins a la redacció i administració... de què diran?... del PEL & PLOMA!!

Allí prenguerem la filiació de la bestiola, i tot seguit començarem a rumiar (era de circumstancia) qui podia esser aquella persona de quatre potes.

—Ja ho tinc!—cridà en Casas.—Es aquell que va inventar allò del descasar-se.

—En Naquet? Sinó té més que un gep!

—Doncs en Georges Ohnet.

—Encara menos: l'Ohnet és un camell, però no passa d'un bulto sense solta.

—Doncs me dono. Qui pot esser?

—I si fos el del *Parque*?

—Ca! Ja l'hauria agafat el carretó. Ho tenen molt ben montat tot això del bestiar.

—Qui serà, qui no serà?

—Si anessim a mirar pels hotels si falta algun foraster de distinció?

—Anem.

—Que viuria aquí un camell?

—Potser volen dir un *chameau*.

—Es igual.

—Cal pas trompar-se i no és pas *mince* la diferencia. El que vostés diuen sols és una pobra bestia, i en altre cas pot esser una persona.—Saben aont els en podrien donar raó?

—...?

Ens donà moltes senyes, i, a pesar de lo desagradable de l'encarrec, el complírem, sense obtenir cap resultat.

Ens en tornavem escorreguts cap a can PEL & PLOMA, quan trobàrem davant de l'Ateneu un dels xafarders més il·lustres de Barcelona, que ns digué tot d'un tret:

—Que no li haveu fet la mapa?

—A qui?

—Al *Chameau*.

—Deus voler dir Camell.

—Bé, sí, és igual! Teniu rahó: aixís és més fi.

—Segons com se mira. De qui s tracta?—Ens digué a cau d'orella l nom que li cremava ls llavis i ens quedàrem admirats de veure la causa del nostre engany.

El Camell era...

A saber, a Salamanca!

Por indisposición del Sr. Utrillo...

Quasi quasi que s pot dir que per aquesta causa no podrà sortir el número extraordinari, fins que un *servidor* també surti. Quan jo deia... si no hi ha cap entrebanc! Per això, més me l'hauria estimat d'un altre genre.

En fi, ja ho saben: no hi haurà número extraordinari fins que la redacció del PEL & PLOMA s posi bona, que poden contar si jo ho desitjo!!

En Maragall ha tingut la bondat de respondre a la nostra invitació, donant-nos material pera tot el número vinent. En dit número, que serà l 33, hi haurà retratat en Maragall, i ademés un altre dibuix den Casas.

Pèl & Ploma ✦ Semmanari a 10 centims

Dibuixat per R. CASAS ✦ ADMINISTRACIÓ: 6, Passeig de Gracia, GRACIA-BARCELONA ✦ Escrit per M. UTRILLO

SUSCRIPCIÓ

Barcelona, limits actuals, un any, 5 ptes. • Resto de España, un año, 6 ptas. • Union postale universelle, un an, 7'50 fr.
Tots els suscriptors tenen dret al cartell anunciador. Números atrassats, 25 centims

Tostadero de Café

Cardenal Casañas

(Riera del Pi)

num. 16

y Passeig de Gracia

num 91

TUPINAMBÁ

FAYANS

CATALÁ

Granvia, 250, & Rambla de Catalunya, 33

BARCELONA

Totes les suscripcions anyals al

PÈL & PLOMA

comencen desde 1 NUMERO 1, entententse l'any a comptar desde 1 3 de Juny de 1899.

Les de sis mesos comencen el 1.er de Desembre del mateix any.

Se suscriu al PÈL & PLOMA

a Barcelona, en les llibreries de:

A can Parés, 3, Carrer de Petritxol.
L'Avenç, 20, Ronda de l'Universitat.
Verdaguer, 5, Rambla del Mig.
Duran i Bori, 30, carrer de Fernando.
López, llibreria espanyola, 20, Rambla del Mig.
Corne, llibreria francesa, 8 i 10, Rambla del Mig.
Piaget, llibreria francesa, 23, Rambla del Mig.
Cerveseria dels IV Gats, carrer de Montesion.
Kiosco Tasso, Pla de la Boqueria (venda a l'engròs).

a Gracia, a can Níubó, 91, carrer Major.

a Madrid, Hector Kummer, llibreria, 91, Alcalá.

a Paris, l'on s'abonne chez:

Ed. Sagot, 39 bis, rue Châteaudun.
Boyveau & Chevillet, 22, rue de la Banque.
P. V. Stock, Galerie du Théâtre Français, 8, 9, 10 & 11, Palais Royal.
En vente dans tous les kiosques.

a London, Emile Pelletier, 56, Charlotte Street, Fitzroy Square.

a Bruxelles, Librairie Istace, Galerie du Roi, 14, & Boulevard Anspach.

a México, Agencia internacional, Cerrada de la Moneda, 8.

PUCHINELLIS

Tots els dilluns, dimecres i divendres, a les 10 de la nit, funcions variades.

Dijous i diumenges, a la tarde, funcions pera nois, a les quatre i mitja.

Se serveix beure i menjar a totes hores.

NOTA.— Els clíxés del present numero han sigut fets per la casa J. THOMAS, 375, carrer de Mallorca.

Tipografia «L'AVENÇ»: Ronda de l'Universitat, 20, Barcelona. — Telefon 115